

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopeta petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnemu načetu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Carevič v Londonu.

Te dni vršila se je na angleškem dvoru rodbinska slavnost, o kateri zlasti nemški listi pišejo s slabo prikritim vznemirjenjem dolge članke. Prav nič jim ne ugaja, da je kraljica Viktorija izbrala in naprosila za poročno pričo svojemu nasledniku na dvojnem prestolu britanskem — velikega kneza in prestolonaslednika ruskega. Ruski in angleški dvor zvezana sta sicer v bližnjem svaštvu in zategadelj je naravno, da je carjev dvor zastopan pri tako važni rodbinski slavnosti, kakeršna je poroka bodočega kralja angleškega in cesarja indijskega. A to, da je car Aleksander posilal v London poleg sebe najodličnejšega člena svoje rodbine in skoro ostentativno navdušenje, s katerim je bladni London pozdravil mladega careviča, vse to priča, da potovanje carevičevu na angleški dvor ni brez političnega pomena in da Anglija ni tako tesno zvezana s trojno zvezo, kakor se je to dosihobno mislilo in trdilo.

In zaradi tega so vznemirjeni nemški krogi, zaradi tega se tolažijo v dolgih člankih z dokazovanjem, da je politična konkurenca meju Rusijo in Anglijo na vseh koncih in kraji takoj silna, da o političnem prijateljstvu ali pa celo o kaki zvezi teh mogočnih držav niti govora biti ne more. Od Pamirskega plateau-ja do Egipta, od Afganistana in Perzije do Abisinijskega spodkopuje bajek ruski kozak angleški upliv in na Zlatem rogu bijeta menda večni boj ruska in angleška diplomacija. Na podlagi takih in sličnih refleksij prorokujejo nemški listi, da se bosta prej ali slej na bojnem polju srečala dediča najmogočnejših dveh držav, ki se sedaj v meglenem Londonu v bratski ljubezni objemata in poljubujeta. Anglešani sami pa so mnogo bolj optimistični in najodličnejši angleški listi, pozdravljajoč odličnega ruskega gosta, vse drugače sklepajo svoje politične refleksije. Uplivni „Standard“ izrecno naglaša, da kolizija russkih in britanskih interesov v Aziji ni takoj silna in nepremagljiva, kakor trde rusofobi in da Anglija ne more v zlo štetiti Rusiji, ako tudi ona posnema sijajni vzgled Anglešanov gledé pacifikacije azijskega kontinenta. Saj ima ta

širna in prepregledna zemlja prostora dovelj za kulturno delovanje obeh narodov! Tudi drugi odličnejši listi pišejo v sličnem smislu. — Iz vsega tega pa se da sklepati, da se je dosihob kolikor toliko umetno in od tretje strani širil razpor meje tem državama in da so to jeli uvidevati odločilni krogi v Peterburgu in Londonu. To zadnje pa mora seveda s hudo skrbjo navdajati zlasti Nemčijo, ki je imela dosihob silno mogočen upliv v Londonu. Posebno pokojni cesar Friderik bil je takorekoč zaupni mož sorodnega angleškega dvora in tudi sedanji cesar Viljem prizadeva si na vso moč, da bi tudi v tem pogledu postal dedič svojega očeta. Ako se mu to ne posreči in ako se doseže meju Anglijo in Rusijo vsaj nekak modus vivendi, tedaj pa bi bilo to seveda bud udarec za Nemčijo. Na ta način bi namreč hkrati tudi Francija imela prost hrbet proti Angliji in kakor hitro bi to spoznali v Italiji, tedaj bi javno mnenje v tej državi, katero se itak niti najmanj ne navdušuje za trojno zvezo, z elementarno in nepremagljivo silo tiralo izstop Italije iz te zveze. Ako bi potem še v odločilne kroge avstrijske prodrla prepričanje, da Rusija nima sovražnih namenov zoper našo državo in da lahko druga poleg druge obe državi izvršuje svojo kulturovo misijo na Balkanu, tedaj bi bila ponosna Nemčija precej osamljena ter bi morala najbrže sama braniti zoper Francijo Alzacio in Lotaringijo, kakor je tudi sama ugrabila ti francoski provinciji. Po rešitvi tega vprašanja pa bi bil evropski mir najbrže bolje zavarovan, nego je danes in države bi lahko razbremenile svoje državljane tistih neznošnih bremen, ki se jim sedaj nakladajo — v prvi vrsti le v nemškem interesu in v svrhu, da se Nemcem obrani leta 1870. pridobljeni plen. Nam in Italiji nihče ničesar ne jemlje!

V tem smislu bi torej utegnilo postati potovanje russkega careviča k poroki bodočega britanskega vladarja in pri tej prilikai skleneno prijateljstvo prihodnjih vladarjev najmogočnejših dveh držav še velikanskega zgodovinskega pomena.

LISTEK.

Izlet v Carigrad.

Popotne črtice. Spisal A. Ašker.

(Dalej.)

III.

Po maloaziski železnici. — Princevski otoki.

Pri Galatskem mostu (že spet!) stopimo na parnik osmanske družbe „Mahsuse“ pa se prepeljemo v kakih 20 minutah na maloaziski stran do železnične postaje Hađdar Paša. „Azija“, Bog te živi! Prvikrat stojim na tvojih tleh. Tako so nas vsaj učili po šolah, da si ti „tukaj“ že nov del svetega, čeprav že prvi pogled na Azijo in Evropo kaže, da je to pač samo jeden jedini, nepretrgan kontinent, ki bi se naj makari imenoval „Evropazija“. Ali učeni gospodje profesorji z velikimi modrimi naočniki hočejo po vsej sili, da mora biti „pet delov sveta“ in ne dopuščajo nikakor, da bi se Evropa degradirala do azijskega polotoka. No, habeant sibi, da nam ne porekó: „Noli turbare circulos meos“...

Na postaji Hađdar Paša torej kupimo si biljet do Peudika za osebni vlak. I. razred stoji, če nisem pozabil, 10 piastrov (1 gld.). Anatolska železnica

je šla sprva samo do Ismida (Nikomedije), zdaj gréže do Angore in sčasom jo hočejo podaljšati — ako bo gospod finančni minister dovolil — do Bagdada! Vlak dirja prav blizu morskega obrežja. Vožnja je krasna. Zdaj gremo mimo dobro kultiviranih polj z žitom, zdaj meju vinogradi, vrti. Vmes stojí tu pa tam čedne vasí, mala mesteca in trgi... Notranja oprava vagonov je v bistvu takšna ko pri nas; I. razred je uprav luksurijozno urejen. Konduktterji so Turki, Grki ali Armeni. Kadar se dá strojvodji znak za odhod, zakliče konduktter: „tamam!“ V bližu 1½ ure se pride v Peudik, od koder smo se s parobrodom peljali na otok Prinkipo, ki je največji meju vsemi deveterimi Princevskimi otoki. Štirje meju njimi, namreč Prinkipo, Proti, Antigoni in Chalki so obljudeni, na ostalih peterih ne stanuje nihče. Princevski otoki zovejo se, ker so v byzantskih časih tu sem pošiljali odstavljene carje, kovarne carice in prince ter princese „na hlad“, navadno v kak samostan. Naš otok Prinkipo je prav raj. V družbi dveh Bavarsev in našega dragomana peljal sem se s fijakerjem v dobrui okoli in okoli otoka. Na vzhodni obali leži mesto z več modernimi hoteli. Proti zahodni strani stojí ob lepi cesti cele vrste najlepših vil in gradic, ki so lastnina bogatih Armentov, Grkov in drugih Evrop-

cev. Meju vilami razprostirajo se razkošni vrti, po katerih smo videli cvetoči lovori, zrele zlatorumene pomaranče, citrone in druge tropične rastline. Na daljni vožnji smo videli lepo obdelane vinograde. Zemlja je rudečasta, zaradi česar Turki tem otokom pravijo „Kysyl adalar“, t. j. rudeči otoki. Konsili smo v neki grški restavraciji, napisali v naglici nekaj dopisnic našim znancem in prijateljem „v Evropi“ ter jih oddali na tamošnji pošti. Na povratni vožnji po morji v Carigrad peljali smo se mimo sosednega otoka Chalki z lepim mestom. Na otoku stoji vrh gore velika cerkev sv. Trojice z bogoslovskim semeniščem...

IV.

Grand rue de Péra. — Krščanske cerkve. — Turski fijakerji. — Občevalni jezik v Carigradu. — Časniki.

Iz Galate moramo se popenjati po precej strmih in večjidel ne posebno dobro potlakanih ulicah navkreber, da pridemo v „evropsko“ Péro. Drugi ali tretji dan našega bivanja v Carigradu pridružil se nam je neki Amsterdamčan, s katerim sem se jaz vozil iz Belega grada do Sofije. Ubogi Amsterdamčan! Na dno turskega pekla je proklinal mestne „očete“ Stambulske, ki tako malo skrbé za dobre ceste in ulice. V tem oziru je, prè, na Nizo-

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 5. julija.

Češki veleposestniki.

Vest, da mislijo češki veleposestniki osnovati nekako srednjo stranko, katera bi mogla v danem slučaju pomagati Nemcem proti Čehom, je presenetila vse češke kroge in Staročehom kar sapa zaprla. Staročehi so zmatrali veleposestnike za tisto trdno skalo, katere ne razdenejo niti peklenke moči, sedaj pa čujejo, da mislijo osnovati srednjo stranko to je, izločiti iz svojega programa tiste točke, katere se tičejo narodnega vprašanja. Tisti listi, kateri bi bili poklicani potrditi oziroma zavrniti to vest, molče previdno, a da je nekaj resnice na njej, ni moči utajiti. Tako javlja oficijozna „Extra post“, da so že storjeni prvi koraki za osnovanje srednje stranke in da je ugodna rešitev odvisna samo od liberalnih veleposestnikov oziroma od stališča, na katero se bodo postavili gledé cerkvenopolitičnih vprašanj. „Politika“ sodi, da češki veleposestniki ne morejo kreniti na pot, na kateri jim niti najkonserativnejši elementi ne morejo slediti, da se ne smejo zavzeti za stvar, katera bi bila v prvi vrsti v korist sovražnikom naroda češkega. Dasi se glasi paradosko, se mora vendar priznati, da je zveza meju mladočesko in veleposestniško politiko dosti naravnejša, nego meju veleposestniško in nemškoliberalno. Meju nefederalnimi veleposestniki začela se je koncem deželnozborskoga zasedanja neko cepljenje; narodni elementi so se hoteli odločiti in sedaj se dela na to, da se prepreči ta ločitev. Ako bi veleposestniki res pristopili v Plenerjev tabor, potem bi bil konec naravnih delitvi strank meju veleposestniki, potem bi ponehala naravna in organična zveza meju češki veleposestniki in češkim narodom.

Hrvatske novice.

Stolni kapitel Zagrebški je nedavno tega izdelal posebno spomenico gledé imenovanja nadškofa in jo doposal cesarju in papežu. Kabinetna pisarna cesarjeva je ta memorandum vrnila brez vsake opazke, iz Rima pa je došel odgovor, da je zadevno vprašanje sicer zadelo ob velike težkote, a da je upati na ugodno rešitev. — V občinskem svetu Zagrebškem je opozicija, na čelu jej prof. Bresztenzky zopet hotela interpelirati župana radi postopanja policije napram vseučiliščnikom pri volitvi v prvem okraju. Kakor znano, je opozicija že jedenkrat interpelirala v tej zadevi in ker je župan in-

brojno udeležbo uljudno vabi vse podpirajoče in izvajajoče člane odbor „Dol. Škola“.

— (Is Toplice na Dolenjskem) se nam piše: V naši toplice došlo je do dan 30. junija 341 gostov. Žal, da je ves mesec junij delčevalo, kar je marmikoga zadržalo, da ni prišel v naš kraj iskat zdravja. Morebiti bo meseca julija in avgusta kaj bolje.

— (Zdravstveno stanje.) Skratica je popolnoma ponehala v Kamniškem okraju. — V Kranjskem okraju ponehale so ošpice v severnem delu, ki so se pa razširile zato v južnem delu v občinah Smlednik in Mavčiče, kjer je 77 bolnikov, v občini Križ pri Tržiču pa jih je še 8. Umrlo je v poslednjem času 11 otrok.

— (Izlet na Snežnik) napravi v torek dan 11. t. m. narodno bračno društvo v Zagorji na Pivki. Odvod iz Zagorja z vozmi: v pondeljek dan 10. t. m. ob 10. uri zvečer, prihod pod Snežnik do konca nove ceste ob 2. uri zjutraj. Od tam odidejo izletniki peš po poti, od slavnega slovenskega planinskega društva markirani ter dosegajo na vrh ob 3¹/₂ uri zjutraj. — Odvod nazaj, z vozmi — deloma na Stari trg — Lož — ob 10. uri dop.; prihod v Zagorje v torek opoldan oziroma v Št. Peter k Ljubljanskemu poštнемu vlaku ob 1. uri pop. — Kranjski Snežnik, slovit po svojem velikem razgledu ter svojej redkej flori, postal je v zadnjem času priljubljen izlet ne samo turistom, temveč tudi turistom in celo nežnemu spolu, ker se pride nanj z največjo lehkoto. Uprav do vrha namreč pelje krasno izvedena, nova knežja cesta, po kateri lehko dobri vozovi vozijo, na vrh sam pa je markiralo zadnje dui slovensko planinsko društvo jako srečno izbrano, popolnoma netežavno pot, po kateri se dospe v 1¹/₂ ur brez težav do krasnega užitka raz goro. Zlasti pričakujemo udeležbe od strani udov slovenskega planinskega društva, ker se letos, kakor smo čuli, oficijelen izlet tje najbrž ne priredi. Tudi drugim turistom, mudečim se slavnostne dneve v Ljubljani, nudi se lepa prilika posetiti notranjskega velikana. — Za mrzla jedilna, konjak in dr. krepčila je skrbljeno v restavraciji gospode Čopičeve. Voz v preskrbi narodno bračno društvo, aka dobi pravočasen (do sobote dan 8. t. m.) avizo.

— (Nesreča na železnici.) Mej Senožetami in Divačo padel je včeraj zjutraj 31 let stari sprevodnik Fran Verbič s sprevodniškega se deža na tovornem vlaku tako nesrečno na železniški tir, da mu je kolo jedno roko popolnoma odtrgalo. Prepeljali so ga koj v Ljubljansko bolnico. Dasi je mož trpel hude bolečine, dasi je bil ves krvav in bled kot zid, vendar ni niti z jedrom glasom izdal svojih bolečin, ampak sam zapustil kupe in sam sedel v kočijo, pušči pri tem cigareto. Takih junakov je dandanes pač malo!

— (Osobne vesti.) Celjskim županom izvoljen je bil v včerajšnji seji obč. sveta g. Gustav Stiger, zagrizen in zaslepljen nemškutar. — Dekanom juridične fakultete na Graškem vseučilišči je bil izvoljen za leta 1893/94 prof. dr. Teodor Reinh. Schütz.

— (Volitev v okr. bolniško blagajno Celjsko) ni iztekel ugodno za Slovence, v prvi vrsti zato, ker se je mnogi naši ljudje niti udele-

Tudi šole ima v Carigradu vsaka, v večjem številu živeča narodnost, svoje. Da imajo Turki veliko šol, razume se. Ali najboljše šole imajo govor Grki in Armenci. Sploh se ponašata ta dva naroda mej vsemi v Turčiji živečimi orientalskimi narodi z veliko kulturoj in vsak njiju misli, da bodo dedič onemoglega in za kulturni napredok nesposobnega Turčina...

V Carigradu izhaja okoli 40 časnikov v osmih jezikih, nameč: v turskem, grškem, armenskem, arabskem, francoskem, angleškem, bolgarskem, španjolsko-židovskem in — v nemškem jeziku. Kakor v Benetkah na sv. Marka trgu, takóti razglašajo na Galatskem mostu, v Galatski ulici, v veliki ulici Perski in drugód časniški kolportérji v jutru in proti večeru na ves glas ravnokar izišle žurnale Tukaj ti jeden ponuja turskega „Tarika“, drugi ti molí pod nos grški „Neoloio“ ali „Kovortzivoupoli“, tretji ti kriči na uhó imé armenskega dnevnika ali „Arevelka“ ali „Manzumei Efkiara“, zopet tam óni ti hoče po vsej sili vriniti „Levant Herald“ ali pa „Osmanische Post“, jedini nemški list na vzhodu.

(Dalej prih.)

zili niso, a tudi zato, ker so nasprotniki sleparji, kar se je dalo.

— (Neposredna brzojavna zveza med Puljem in Zadrom) se razsveta izvesti in so v to svrhu bili tudi pogovori med merodajnimi faktorji ter so se vrstile pozvadbe na lici mesta.

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (C. kr. generalno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic) razglasja, da se je dan 1. julija 1893 splošnemu prometu zopet odprt postaja Loučum (Lautschim) transverzalne železnične proge Janovica-Domažlice (Taus), ki je bila dosegaj z bog tegu zaprt, ker ni bilo dovozne ceste do nje.

* (Izgredi v Parizu.) Iz političnega dela našega lista je bilo vidno, da so Pariški dijaki zadnje dni prouzročili velikanske izgrede in to radi tega, ker je policija pri neki demonstraciji ubila nekega trgovskega pomočnika. Čemupas dijaki demonstrirali? Ker je neki senator Berenger ovadil dijake obrabil umetnost pri sodišču, da so priredili nedostojno ples. To je resnica. Na plesu „bal des quat' z'arts“ so se naprod predstavljale žive podobe. Neka dama v je nogovicah predstavljala arhitekturo, neka druga, oblečena z lepimi rokovicami, pa plastiko itd. Na plesu je bilo okoli 2000 osob. Sodišče je udeležnike obsodilo na manjše kazni.

* (Balerina in knežinja.) Prva balerina na slovečem Milanskem gledališču „Scala“, Virginija Zucchi, poročila se je v Peterburgu z visokim državnikom knezem Basertikovom. Prijetljivi kneževi so poklonili njegovi soprigi za svatbo 120 iz čistega srebra narejenih tas, katere imajo obliko nežnih baletnih čeveljčkov in veljajo pol milijona rubljev.

* (Strela) je te dni v Turinu na Italijanskem udarila v neko hišo, v kateri je bilo sedemdeset delavk, ki so utekle nevihti v to zavetšče, in zadeba 43 žensk. Štiri ženske so obležale mrtve, 15 jih je na smrt raujenih, druge pa so več ali manj osmojene.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“ prinaša v svoji 7. številki na uvodnem mestu prelepo „Bajko o odprtem nebu“, katero je po narodnih motivih zložil A. Aškerc; izmed drugih pesmi pa imenujemo posebno Miroljubove „Večne luči“ in Dolénčeve pesem „Deklici“. — Nejaz Nemcigrenov „Abadon“, ta prekrasna „bajka za starce“ seznanja nas v svojem najnovejšem poglavju s „poslednjim Slovencem in kristjanom v Evropi“, učenim sloveničarjem Slovogojem, ki obeta za prihodnjič povest slovenske zgodovine iz svoje dôbe, povest, ki bude brez dvojbe takisto duhovito satiriška, kakor je čimdalje bolj ves „Abadon“. — Prof. dr. S. Šubic pričoveduje v „Pogubnem maliku svetá“ o prazgovodini na planetu Martu; ta spis budi zlasti prizoren čitateljem, ki ljubijo strogo znanstvene stvari v prijetni povestni obliki. — Novo, kako zanimljivo razpravo „Kako se branijo rastline nepoklicanih gostov“ pričenja članik pisatelj profesor M. Cilenšek, E. Lah pa nadaljuje šaljivo studio „O pomenu naših krajevnih imen.“ — Kersnikova „Jara gospoda“ se pripravlja, da poslavi stoletnico svoje fare, pri čemer leté pikre in zbadljive besede v Kračini krčmi, dočim se nam že v dalji kaže konflikt, ki utegne biti še usoden glavnim osebam te veselje družbe. — V ostalem delu poroča m. p. o nezačenem slovenskem rokopisu z leta 1794, prof. V. Bežek razpravlja v članku „O slovenskih in nemških čitankah na naših srednjib šolah“ o Lampljevih čitankah, prof. M. Valjavec pričuje dostavke k drugemu sešitku Wolfsovega slovarja, prof. V. Bežek pa šolska izveštja za leto 1882/3. in 1883/4.; končno prinašajo „Književna poročila“ konec ocene „Slov. gledališča“ Tretenjakovega. — „Listek“ poroča o najnovejših književnih prikazih in ima med drugimi stvari tudi nemški prevod nekaterih sonetov Prešernovih, ki so izšli v Dunajskem časopisu „Oesterreichisch-Ungarische Revue.“

— XLIII. Programm des Staats-Ober-gymnasiums zu Klagenfurt. Herausgegeben am Schlusse des Studienjahres 1892/93 von dem k. k. Gymnasial-Direktor Dr. Robert Latzel. 1893. Buchdruckerei der St. Hermagoras-Bruderschaft in Klagenfurt Im Selbstverlage des Gymnasiums. Str. 54. Na Celovški gimnaziji, na kateri je v minulem letu poučevalo 28 učnih močij, je bilo koncem šolskega leta

413 učencev in sicer 353 Nemcev, 59 Slovencev in 1 Italijan. Učni uspehi so bili dobri, kajti koncem leta je bilo samo 50 dijakov reprobiranih, 50 pa se dovolila ponavljajna izkušnja. Maturo je delalo 29 dijakov, nameč katerih so bili 4 za dva meseca reprobirani. Slovensčina se je poučevala v šestih oddelkih, nameč v dveh pripravljalnih oddelkih za neсловenske dijake raznih razredov in v štirih oddelkih za Slovence in tiste neсловenske dijake, kateri so zvršili pripravljalna oddelka. V vseh šestih oddelkih obiskovalo je slovenski pouk v prvem polletju 77, v drugem pa 71 dijakov. Utira sta profesorja I. Scheinigg in dr. I. Sket. — Program, kateri prinaša na prvem mestu zanimljivo razpravo „Die gotthische Kirchenbaukunst in Kärnten“ iz peresa dra. F. G. Haussa, je tako pregledno sestavljen in čedno natisnen.

— „Učiteljski Tovariš“, glasilo „Slovenskega društva v Ljubljani“, prinaša v št. 13. sledoč vsebino: J. Dimnik: Citanje; — Lj. Stiasny: O ženski vzgoji v ptujih in domačih šolah; — Ukazi in odredbe šolskih oblastev; — Kujiževnost; — Naši dopisi; — Društveni vestnik; — Vestnik; — Uradni razpis učiteljskih služeb.

— „Kmetovalec“, ilustrovani gospodarski list s prilogom „Vtvar“ prinaša v št. 12. sledoč vsebino: Vozna moštarna; — Razmere gorenjskih kmetov okolo l. 1500; — Razne reči; — Vprašanja in odgovori; — Gospodarske novice; — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske; — Orjaška japonska lipovka ali bezeg; — Ne pozabimo letošnjih cepljencev; — Varujte krta; — Vrtnarske raznoterosti.

— „Stenograf“, glasilo hrvatskog stenografskog društva u Zagrebu, prinaša v št. 3. in 4. nastopno vsebino: Izvadak iz zapisnika o III. glavnoj skupštini hrvatskog stenografskog društva u Zagrebu, obdržavanoj dan 19. ožujka 1893.; — Dr. Milan Novak: Stenografija u službi pravosudja; — Hrvatska stenografija; — Slovenska stenografija (Spregatev. — Glagol; — Oblike pomožnega glagola); — F. Magdić: Odgovor g. Bezenšku na njegovo „razjašenje“ u br. 5. „Tehnopisnych Listů“; — Razne vesti. — Osem strani obsežna, kako čedno izdelana prilog prinaša stenograf. članek: Hrvatska stenografija; — Slovenska stenografija; — Čitanka (Muratov vir; Ramazan; Ptice; Termiti; Kavkazki rob).

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Trst 5. julija. Občinski svet volil v današnji seji dra. Pitterija županom.

Gorica 5. julija. Občinski svet je preklical za zgradbo železnice Gorica-Ajdovčina dovoljeno subvencijo v znesku 100.000 gld.

Pulj 5. julija. Nadvojvodinja Marija Terezija je srečno povila princa.

Gradec 5. julija. Slušatelji tehnikе priredili nocoj pred rektorjevim stanovanjem demonstracijo. Policija zaprla deset tehnikov. Povod demonstracije je bilo relegiranje dveh tehnikov.

Dunaj 5. julija. Državnega zobra permanentni kazenski odsek volil včeraj poročevalce za posamne dele kazenskega zakona, in sicer bodo poročali: dr. Kopp o prvem splošnem delu; grof Pininski o drugem delu (hudodelstva) in dr. Ferjančič o tretjem delu (prestopki). Za danes je določena zadnja seja tega odseka.

Pariz 5. julija. Včeraj bila pred bolnico Charité zopet velika rabuka, katere pa se dijaki niso udeležili. Zvečer so se izgredniki zbrali na Saintgermainskem trgu, od koder so jih pregnali redarji in gardni konjiki. Ranjenih bilo baje 50 redarjev. Policija zaprla 300 oseb. Truplo zadnjicu ubitega trgovskega pomočnika bilo davi ob 3. uri prepeljano na kolodvor. Sedaj je vse mirno.

Lille 5. julija. Pod vodstvom nadškofa Sinois došlo včeraj v Argentieres 10000 romarjev. Socijalisti napadli procesijo in razgnali romarje; več oseb je bilo ranjenih; nadškofa Sinois zadel velik kamen na glavo. Socijalisti pometali zastave itd. v vodo. Vojaki naredili red.

London 5. julija. V premogokopu Thornhill eksplodiral plin; sodi se, da je ponosrečilo 145 delavcev.

terpelacijo odklonil, zapustila dvorano. Tudi sedaj je šeprav zavrnili interpelacijo, češ, da občina policijo sicer plačuje, da pa ta ni podrejena občinskemu svetu. Valed tega odgovora je opozicija zopet za pustila dvorano ter namernava tako postopati, dokler ne doseže svojega smotra.

Vnanje države.

Nova carinska politika Rusije.

Berolinski dopisnik lista „Novoe Vremja“ popisuje v jedni zadnjih številk utis, kateri je ondu napravil novi carinski tarif ruski. Vsi Berolinski krogi so bili presenečeni in priznavajo naravnost, da je carinska vojna skoraj neizogibna. Hamburško glasilo bivšega kancelarja ne zmatra carinske vojne za nearečo, češ, da je bilo za časa Bismarcka navzveč ardit carinski vojni razmerje med Nemčijo in Rusijo jako dobro. Ali tej tolažbi ne veruje nihče. Listi vseh strank priznavajo jednoglasno, da bi bila rusko-nemška carinska vojna sicer v škodo Rusiji, a Nemčijo bi ugonobila, ker bi se zapri ruski trg izdelkom nemške industrije, česar bi te sploh ne mogla preboleti. Nemčija ne more proti Rusiji ničesar storiti, kvečemu, da na podlagi carinskega zakona iz leta 1889. povija carino na rusko žito za 50 odstotkov. Dasi bi to ruskemu gospodarstvu mnogo škodilo, bi vendar lagje prebolela ta udarec nego nemška industrija, katero bi maksimalni tarif ruski v pravem zmislu besede uničil. To priznavajo vsi listi, tudi oficijalni, a neodvisni se izrekajo še bolj pesimistično. Za to, da bi Nemci začeli carinsko borbo, so samo agrarci in nekateri člani svobodomiselne frakcije. Vlada pozna situacijo in da pomaga kolikor je mogoče, hoče, predno se loti represalij, potem pogajanj za trgovsko pogodbo rešiti, kar se še rešiti dà.

Protidinastično gibanje v Rumunski.

Rumunski prestolonaslednik, princ Ferdinand Hohenzollernski, pruski častnik, je po poročilu buku-reškega lista „Adeverula“ nekega vojaka s sabljijo tako pretepel, da je več tednov ležal v bolnici. Ker je princ imetel nekega rumunskega polka, čutili so se častniki dotičnega polka razčlanjene; prišli so v redakcijo imenovanega lista in napadli ter preteplili dva urednika. Stvar je prišla pred vojno sodišče, a po lastih so se je tudi drugi časopisi in jo izkorisčalo za svojo protidinastično agitacijo, opoziciji pa služi to kot izborni orlož v boju zoper konservativno vlado Kardaržijevo.

Domače stvari.

— (Narodni someščanje Ljubljanski!) Dne 8. in 9. t. m. slavila se bo v naši narodni metropoli pomembna narodna slavnost. Prihiteli bodo člani naši sokolski bratje od mej slovenskih zemljá, južnih in severnih, da se združijo s „Sokolom Ljubljanskim“ v tesno zavezo buditeljev narodne zavesti. Someščanje! Znano nam je vsem, kolikega pomena je razširjenje sokolske ideje v Slovencih in zategadeljuj bela Ljubljana častno vzprejme naše sokolske brate, te nositelje narodnega ponosa in narodnega poguma ter njih goste, junaške Sokole hrvatske in odlična druga narodna društva iz raznih krajev slovenske domovine. Praznično itce naj kaže bela Ljubljana tem milim gostom in trobojnec. plapolajoče raz naše hiše, oznanjajo naj jim že na prvi pogled, da so došli v srce

zemskem čisto drugače! Radi smo mu verjeli . . . Ako se ti ne ljubi balansirati po strmi ulici, lahko se tudi pelješ gori v Péru po podzemski železnici. To je takozvana železnica na žico, ali prav za prav na žičasti trak. Takšno nekakšno železnico „uzpijnačo“ imá n. pr. tudi Zagreb. Galatsko-Perska uzpijnača vozi po globokem tunelu pod hišami kake 3 minute daleč. Koj, ko izstopiš na vrhnjem „kolodvoru“, si že v Péru. Glavna „prometna žila“ tega mestnega kvartala je „grande rue de Péra“, najdaljsa in najlepša ulica celega Carigrada. Dolga je skoro pol ure. V njej stojí največji hoteli, elegantne štacune, gledišča, zlasti pa palače raznih poslanstev in konzulatov. Največja poslaniška palača je menda ruska, pred portalom katere sem videl večkrat stati junaškega kazaka v narodni uniformi . . . V gornji polovici je grande rue de Péra široka in vozi po njej tudi tramway, ki prihaja tu sem daleč iz drugih postranskih ulic in cest, — a v spodnjem delu je ulica precej ozka in paziti moraš, da te kak fiaker ne povozi. Da, Carigrajski fiakerji! Ní jih menda nikjer na svetu brezobzirnejših ljudij, nego so turski izvoščiki. Bodisi cesta prazna ali polna ljudij, „muzeum“ vozi jednak naglo. Mej vožnjo udriha neusmiljeno po kljusetih in nikogar ní, ki bi se po-

Slovenije. Podpisani odbor usoja se tedaj, a podeljuje na Vaše rodoljubje, prositi, da se odzovete temu pozivu ter razobesite zastave zlasti v tistih ulicah, po katerih se bo pomikal slavnostni spreved. Na zdar!

Odbor „Ljubljanskega Sokola“.

— (Vsesokolska slavnost.) Kakor smo že poročali, morala se je zaradi velikih poprav, ki se vrše v dejavnem gledališči, izpustiti akademija in se bodo nadomestila s slavnostnim banketom v dvoranah starega streliča. Za akademijo složeni krasni prolog našega izbornega pesnika Aškerca govoril se bodo pri ljudski slavnosti, istotako se bodo tam vršile vse telovadne točke, namenjene za akademijo in nekaj pevskih točk iz programa akademije. Odbor storil je vse, da nadomesti ta nepriljivo in nepričakovani nedostatek. Udeležnike banketa opozarjam, naj se zglašajo do petka zjutraj pri g. Ant. Zagorjanu v Zvezdi ali pa pri bratu Josipu Nelli ju v uredništvu „Slovenskega Naroda.“

— (Shod slovenskih Sokolov v Ljubljani.) Dozdaj so naznana nastopa društva, da se udeleži korporativno ali pa po odpeljancih vsesokolske slavnosti v Ljubljani: Dolenjski Sokol (deputacija z zastavo); Celjski Sokol (korporativno); Tržaški Sokol (deputacija); Gorjški Sokol (deputacija); Prvaški Sokol (deputacija); Ljubljanska čitalnica (deputacija z zastavo); bračno društvo v Zagorji na Pivki (deputacija z zastavo); Vipavska čitalnica (deputacija z zastavo). Nadejamo se, da je še mnogo društev že storilo potrebe korake, da odpadlejo, kolikor mogoče deputacij z zastavami, ter da skoraj objavijo tudi ona svoj prihod. Posebno je to želeti od bližnjih narodnih društev.

— (Zadnja seja združenih odsekov za vsesokolsko slavnost) v Ljubljani bude jutri, četrtek zvečer ob 8. uri v čitalniških prostorih. Naj se je gotovo udeleži vse člani, oziroma dovrši vse prevzete naloge, o katerih jih bodo konečno poročati. Na zdar! Slavnostni odbor.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista so poslali danes kronine darove za družbo sv. Cirila in Metoda: G. J. V. v Trnovem pri Ilirske Bistrici 20 kron, iz Črnega Vrha nad Idrijo: g. Janko Rudolf 1 k. in g. Ivan Pipan 1 k.; g. Alojzij Erjavec, čevljarski mojster v Ljubljani 1 k.; g. Ivan Pujman, šumar v Dinjanu 1 k.; g. Karol Matajec, učitelj v Šmartinu pri Litiji 1 k.; v Postojini nabral je g. Pikelj 7 kron; darovali so: gg Fr. Kogej 2 k., Depaulis 2 k., stava mej g. Kraigherjem in Fr. Jurco iz Gorenj 3 k., neimenovan 1 k., Vodopivec 1 k.; v Ljubljani: neimenovan 20 vin., da se odpravijo vinarji iz izkaza skupaj 32 k. 20 vin. Skupaj z zadnjic (dne 28. junija) izkazanimi 2101 k. 60 vin. vzprejeli smo od dne 17. maja do današnjega dne 2425 kron, katere smo izročili družbinemu vodstvu. (Popoludne došla darila: Celje 100 kron, Bosn. Gradiška 6 kron itd. prijavimo jutri.) Slava rodoljubnim darovalkam in darovalcem in njih naslednikom, katerih naj posebno mnogo naklonita danes sv. Cirilu in Metodu v proslavo njihovega godu!

tegnil za te trpinčene živali. Ko smo nekega dne svojemu fiakerju rekli, da naj nikar tako ne tepe kónj, odrezal se nam je po dragomanu, da nam to čisto nič mari ni, češ, konji so njegovi, ne naši. — Posebnost Carigrajskih fiakerskih voz je tudi to, da nobeden nima — závora, čeprav leži skoro ves Carigrad po gričih in je razmeroma malo čisto ravnih ulic. Ali Turčina to ne ženira! On vozi navkreber ali navzdol jednako naglo in — čudno, pa resnično — on vozi izvrstno in le redkokdaj prijeti se kaka nesreča . . . Kakor Galatski most, tako je tudi velika ulica Perska pripravna za etnografske, fizijognomične in druge študije. Šetaj se po njej po ves dan, dolg čas ti ne bode. Po tej ulici se vali ves dan cela reka ljudij vseh narodnostij in vseh jezikov.

Domači občevalni jezik mestni je pač menda večinoma turščina, ki ne zveni neprjetno. Za turščino prihajata grščina in armenščina. Skoro vse izveske (firmske table) napisane so v teh treh jezikih. Grščina se ti zdí še precej znana in tudi v nekaterih modernih izrazih razumljiva, ako čítas n. pr. kak čevodžov (gostilnica) ali xzperčov (kavarna), — ali turščina in armenščina, to ti je knjiga s sedmerimi pečati! Evropejec, ki pride Carigrad gledat,

— (Za „Narodni dom“) v Ljubljani poslali so uredništu našega lista darove: V veseli družbi v „Café Mallot“ nabralo se je 12 k. 34 vin.; darovali so: Gosp. J. Podlesnik 2 k., gđčna Antonija Mikulinč in g. Minka Mayer vaska po 1 k. 20 vin., gospa M. in gdčna Mačič Sch., vaska 1 k., Pepče iz Rotne doline, Morostar tudi od tam, J. J. in Ježbarjev Lozej in Škofje Loke vsak po 1 k. 20 vin. in nevese več kdo in kateri 1 k. 14 vin. — Dalje so darovali: Neimenovan duhovnik v Ljubljani 20 kron; gospod Lovro Letnar, c. hr. okr. šolski nadzornik 1 k.; gosp. J. V. v Trnovem pri Ilirske Bistrici 20 k.; gosp. Iv. Pujman, šumar v Dinjanu 1 k.; skupaj 54 k. 34 v., katere izročimo vodstvu. Živili vrlji darovalci in darovalke!

— (Ljubljansko mestno posojilo 500.000 gld.) je dobilo najvišjo potrditev z dojavom, da se sme najeti le toliko, kolikor se neobhodno potrebuje, in nicer pri kakem denarnem zavodu, ki po svojih pravilih posojila daje občinam.

— (Himen.) Včeraj se je poročil v Ljubljani deželni svetnik g. Matija Zamida z gospodičino Berto Kušarjevo, hčerko našega drž. poslanca. Čestitamo! — Danes pa se je poročil v Škofji Loki g. Lovro Sušnik, posestnik in trgovec z gospodičino Kati Klobov.

— (Sentpeterska moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) bodeta imeli jutri dné 6. julija, zvečer ob osmih v Haferjevi pivarni na sv. Petra cesti občni zbor, na kateri uljudno vabita vse člane in one, ki se želijo vpisati v družbo.

Načelnštvi.

— (Umetalni ogenj,) ki ga priredi danes zvečer na Koslerjevem vrtu g. Eisner iz Gradca, utegne biti nekaj za Ljubljano nenavadnega. Graški listi so se izrazili prav ugodno o g. Eisnerju rekoč, da tacega umetalnega ogaja že dolgo niso videli v Gradci. Vojaška godba prične svirati ob 1/2.7. ura, umetalni ogenj pa se bo začgal okoli 9 ure. Vatopnina 30 kr. Čisti dohodek namenjen je otroški bolnici v Ljubljani.

— (Okrožni zdravnik za Kranjsko-gorsko zdravstveno okrožje) imel bodo poskleni deželnega odbora in deželne vlade svoj sedež v Jesenicah in bodo zajedno fužinski zdravnik kranjske obrtne družbe, katera se je zavezala, da plača fužinskemu zdravniku 1000 gld. na leto za zdravljenje njenih delavcev in uradnega osobja. Služba se bo kmalu razpisala.

— (Litijski in Šmartinske Slovenke) poslale so danes naši imenitni šolski družbi za god sv. Cirila in Metoda 100 gld. pokroviteljnine. Zastopa jib gospa Ivana Knaflič. V ta namen je nabral za družbo zelo vneti učitelj g. Matajec 10 gld. z nabiralnikom „Sokolom“. Priporočati bi bilo, da po vseh večjih krajev napravijo nabiralnike, ker bi se na ta način veliko dobilo.

— (Izvenredni občni zbor telovadne družbe „Dol. Sokol“) bodo vsled odgovede našega občecislana in priljubljenega stavoste, g. Janeza Mehore, v četrtek dné 6. t. m. ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih. Na mnogo

če tudi morda govori francoski ali laški, vsaj prve tedne brez dragomana-voditelja, ki je več turškega jezika, ničesar ne opravi. Zato je tukaj dosti takih dragomanov, ki si v turistni sezoni prislužijo polne žepne turških lir. Dragoman je človek, ki „vse“ jezike govori in „vse“ vé. Naš dragoman je bil pošten Čeh, Vincenc Zamečnik. Govoril je češki, poljski, madjarski, nemški, francoski, laški in gladko tudi turški. Ker je cel seženj visok, imenovali so ga „maják“; njegov fes nam je „svetil“ kot kažpot in nismo ga niti v največji gnedi izgrešili izpred očij . . .

Na praznik Kr. vnebohoda obiskali smo nekaj krščanskih cerkev. Mej 143 krščanskih cerkvami je 60 grško-pravoslavnih, 38 armensko-gregorjanskih, 12 armensko-katoliških, potem 26 rimsko-katoliških in 5 protestantskih. Synagog je 36. — Mej lat. katoliškimi cerkvami ni nobena arhitektionično znamenita. Od znotraj krasna je pa franciškanska cerkev M. D. v Péru. V tej cerkvi sem slišal grško pridigo in grško cerkveno petje. Nova grščina je tako krasen in blagoglašen jezik in, ko bi vstali od mrtvih očka Homer, Demosthenes, Sofokles ali kritični Aristoteles, in bi slišali svoj jezik v moderni obliki, mislim, da bi bili z njim zadovoljni . . .

Listnica uredništva.

Slavni občinski urad na Bledu: Za občen izlet pač zarad kratkega časa in obilice programa slavnosti ne bode nikakor prilike. Zahvalivši se Vam torej za ljubeznost, ki ste je pokazali s čestitim dopisom, na veselo svidjenje pri drugi, ugodnejši priliki.

Javna zahvala.

Podpisani odbor sl. bralnega društva v Št. Pavlu v Savinjski dolini si šteje v dolžnost, da tem potom izreče deželnemu poslancu gospodu dr. Ivanu Dečku za velikodušni dar v znesku 20 krov za društvene namene; gospodu notarskemu kandidatu Ottonu Vidicu za vse knjige, koje je društu deloma daroval, deloma posodil in g. Dragotinu Hribarju v Celji za vzpodbudni govor o priliki slavnostnega otvorjenja dne 29. junija t. l. javno svojo presrečno zahvalo.

Bog živi društvene dobrotnike!

Bralno društvo v Št. Pavlu v Savinjski dolini,
dné 2. julija 1893.

Anton Kocvan,
tajnik.

Ivan Šrbar,
predsednik.

Umrli so v Ljubljani:

3. julija: Viktor Kveder, postreščekov sin, 3 leta, Strelišča ulica št. 11, škrilatica in davica.
4. julija: Angela Znidaršič, konduktorjeva hči, 2 leti, Kolizej, vsled vodenice v glavi.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močvina v mm.
4. julija	7. zjutraj	736.4 mm.	15.0°C	sl. svz. sl. zah. sl. vzh.	megla obl. jasno	8.60 mm. dežja.
	2. popol.	734.2 mm.	26.0°C			
	9. zvečer	735.0 mm.	17.6°C			

Srednja temperatura 19.5°, za 0.6° nad normalom.

Dunajska borza

dné 5. julija t. l.

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 97.70	—	gld. 97.95
Srebrna renta	97.50	—	97.65
Zlata renta	117.95	—	117.95
4% kronska renta	96.95	—	97.20
Akcije narodne banke	984.—	—	984.—
Kreditne akcije	836.75	—	838.—
London	123.75	—	123.70
Napol.	9.83	—	9.83 1/2
C. kr. cekini	5.86	—	5.86
Nemške marke	60.67 1/2	—	60.62 1/2
Italijanski bankovci	46.50	—	—
Papirnati rubelj	1.31	—	—

Dně 4. julija t. l.

4% državne srečke iz 1. 1864 po 250 gld.	147 gld.	20 kr.
Državne srečke iz 1. 1864 po 100 gld.	193	50
Ogerska zlata renta 4%	115	45
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	127	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	121	50
Kreditne srečke po 100 gld.	196	—
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	30
Akcije anglo-avst. banke po 200 gld.	151	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	260	—

Tužnim srečem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti moje drage soproge, gospo

Marije Francelj poroč. Novak

ki je včeraj dné 4. julija t. l. ob 6. uri zvečer, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 52. letu svoje dôbe preselila se na óni boljši svet.

Pregreb bude v četrtek dné 6. julija ob 5. uri popoludne iz deželne bolnice na pokopališču pri sv. Krištofu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v petek dné 7. julija ob 8. uri zjutraj v župniški cerkvi Marije Dev. Oznanjenja in v cerkvi presvetega srca Jezusovega.

V Ljubljani, dné 5. julija 1893.

Ivan Francelj,
mestne straže vodja.

(698)

Dobiva se povsod komad po 30 kr.

Fine in cenene šívalne stroje

za koje se 5 let garantiuje
priporoča pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji

F. DETTER

v Ljubljani, na Starem trgu št. 1.

Zaloge šívalnih in kmetijskih strojev, prodaja strojevih delov, šívanj, sukanca, bombaža, svile i. t. d., kakor tudi vsakovrstnega drobnega blaga za krojate in sivilje.

Popravila strojev izvršujejo se točno in po cent.

(633-6)

Učenca

(697-1)

večega slovenskega in nemškega jezika, isče tvrdka Fran Fischer v Kamniku.

Največja zaloga
blúze

Največja zaloga
blúze

BLÚZE

najnovejše facone in v največji izbéri
prašne in potne plašče

priporoča po najnizjih cenah (670-8)

Anton Schuster

v Ljubljani, Špitalske ulice.

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plembovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadst.

!v Chikago!

k večnamenitosti (613-16)

priporoča najugodnejše kombinacije
niranje do Chikage in nazaj v Ljubljane
II. razred po gld. 245.—, I. in
mejnardna potovana pisana
Josip Paulin v Ljubljani.
Prospekti vsakovrstnih kombinacij so na
Vozila naj se prej ko prej zagotovi.

Doering-ovo milo

■ S SOVO. ■

Dobiva se povsod komad po 30 kr.

Vsako toiletno milo, koje ni popolnoma neutralno, čisto in voljno, kvarno je polti jedenkrat za vselei; zdela jo ter prouzročuje, da postane medla, hrapava, razpokla in da pred časom zvne. Zategadelj uporablja gospojinski svet na Francoskem in Angleškem le priznano neutralna in voljna mila za svojo toiletto. — Slovenskim gospem in devam bodi ta primer v interesu vzdrževanja svežosti, lepote in čistosti polti

najtopleje v posnemo priporočen, ter bodi omenjeno, da

Doering-ovo milo s sovo

odgovarja tej svrhi kakor nobeno drugo milo svet in to ne samo zaradi kvalitativnih prednosti, nego tudi z ozirom na ceno, ki je vsled neznatnega potroška tako nizka, da more vsakdar Doering-ovo milo s sovo uporabiti.

Generalno zastopstvo: A. MOTSCH & Co., Dunaj, I., Lugeck Nr. 3.

Naznanilo.

Čest mi je ujedno naznanjati, da sem otvoril tudi v svoji lastni hiši v Florijanskih ulicah št. 34

trgovino z moko in drugimi deželnimi pridelki.

Priporočam se sploščanemu p. n. občinstvu za mnogobrojni posej in naročila kakor v stari prodajalnici na Dunajski cesti, ki jo budem imel tudi v prihodnje, tako tudi v novi prodajalnici, ter zagotavljam, da budem vsako naročilo točno in vestno izvrševal.

S sploščanjem

Anton Zoro

posestnik in trgovec z moko in deželnimi pridelki v Ljubljani.